

L'Esquella de la Torratxa

Any XXI : Número 2114

15 cèntims = Atrassats 30

Barcelona, 18 de Juliol de 1919

FIGURÍ DE PLATJA

— No hi ha més, s'ha de seguir la moda!...

Vapors TAYÀ

LINIES REGULARS DE PASSATGERS

Per a Havana i New Orleans sortirà, el 30 d'aquest mes, el magnífic trasatlàntic

P. CLARÍS

Admetent passatge en 1.ª, 2.ª i 3.ª classe

Esmerat servei.-«Diner Concert».-Bar.-Perruqueria.-Il·luminació elèctrica.-Telegrafia sense fils

Servei bisetmanal entre BARCELONA i GÈNOVA per vapors rapidíssims de gran luxe

Per a passatges dirigir-se a les oficines

FILLS DE JOSEP TAYÀ, S. en C.

Josep A. Clavé, 2 Telèfons 841-A., 3026-A., 5506-A., 5507-A.

CALÇATS A PREUS DE FABRICA
MODELS DE GRAN NOVETAT
MODELS PRÀCTICS PER A PEUS DELICATS

CALÇATS FINS
I ECONÒMICS
DE TOTA MENA

LA FRANCO ESPAÑOLA
, ESCUDILLERS, 25
BARCELONA

VENDES AL ENGROS I AL DETALL

El mejor disolvente de los uratos
Asepsia de las vías urinarias
Dolores nefríticos
Reuma articular
Nefritis
Tifus
Gota

UROMETINA
L'AMBIOTTE HERMANOS
Snomos Urotropina - Hexametileno tetramina - Formina

PÍDASE
folleto expli-
cativo. Muestras
a los señores médicos
Agte gen.: S. NAVARRO
Rambla del Centro, 8 y 10-Barcelona

CAÇADORS!

Les millors espadenyes
més ben construï-
des, sòlides i cò-
modes, per a caça,
camp i tennis, són les que fabrica la casa

BORNAS Hospital, 24, ent.
BARCELONA

Vendes al engros i a la menuda-Expedicions a provincies

Soler i Terra Germans

BANQUERS

VALORS - GIROS
CANVI - CUPONS
BANCA

Venem Marcs, Corones, Rubles
- Bitllets d'anticipo, a preus li-
mitats - Negociem els cupons
Amortitzable 5 per 100, venci-
ment 15 agost pròxim - Ens en-
carreguem de canviar els títols
del deute Amortitzable 4 per 100

Rambla d'Estudis, 13 i Bonsuccès, 1

EDEN CONCERT

MUSIC-HALL DE PRIMER ORDRE - Tots els dies grans espectacles a les 3 1/2 tarda i a les 9 1/2 nit

Gran èxit

EGMOND D'BRIES

COMTE DEL ASSALT, 12

TELÉFON NÚM. 3332 A. ::

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ:
Llibreria Espanyola-Rambla del Mig, 20
BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ:
Fora de Barcelona:
Espanya: trimestre 3 ptes, Estranger, 5

Feta la pau, feta la trampa

QUAN va arribar l'armistici l'onze de novembre passat, ens vàrem treure un pes de sobre. Era una posta sostinguda durant quatre anys i que es guanyava; era una profecia que es complia; era un torneig rencuniós que a la fi ens feia anar a sobre. Més que joia pel triomf de França, ho fou per la victòria

nostra. Dins de la família, en el despatx, per les tertúlies, dèiem: els aliats triomfaran perquè mai, ni Alexandre, ni Carles V, ni Lluís XIV, ni Bonaparte, han triomfat contra el món. L'armistici arribava, és a dir, la desfeta de l'Alemanya, i nosaltres dèiem: Ho veieu? Si lo que jo dic...

I els comerciants posaren bandera a la botiga, i els fabricants s'inscrivieren en els banquets, i els escriptors redactaren unes exclamacions pindàriques com si haguessin guanyat unes eleccions generals. No hi havia prou llustrina tricolor als magatzems; ni prou amplada per als àpats en els restaurants; ni en els diaris prou planes per a la victòria. Allò durà molts dies. A la guerra llarga succeïa l'armistici inacabable.

Però de mica en mica l'entusiasme anant minvant fins a desaparèixer. Els catalanistes perderen l'esperança de que la llibertat dels pobles proclamada pels aliats passés els Pirineus; els comerciants llegiren la supressió de les llistes negres; els fabricants perderen els lucre de la guerra; els naviers, els nòlits meravellosos; alguns escriptors l'ilusió d'anar al front o de conseguir una decoració. A les vaques grosses de la guerra, pròdigues en guanys ideals o materials, succeïen les vaques magres de la pau. Ja no's feia negoci—de panyos, de queviures, de vanitat, de conversa—i Barcelona perdia un mercat.

Per això la pau, no ha vist banderes, ni banquets, ni manifestacions. Els que explotaren la França, no han tingut, no han volgut menjar per ella pagant ni una sola

vegada; els que cercaven condecoracions, no s'han posat ni un llacet tricolor al trau; els que anaren i els que hi volien anar, al front, no s'arribaren ni a les festes del Parc; els que tingueren a Perpinyà taula magnífica parada, no's varen seure al costat dels combatents barcelonins, per la mòdica quantitat de dotze pessetes cobert.

No passaran!—cridava l'Apeles Mestres a Perpinyà l'any 1916. Els alemanys no passaren. Però nosaltres tampoc; nosaltres no hem passat per les llistes de subscripcions; no hem passat per les tòmboles benèfiques; no hem passat pels banquets de paga. La França ja no feia *menús*, ni oferia rosetes, ni viatges. La França celebrava la victòria tota sola. Si per a regoneixement de serveis i de devocions hagués ofert hostatge a París per al 14 de juliol, quina multitud de francòfils hauria exhibit el seu dret al convidat! Però la victòria se celebrava a casa nostra i tots convinguèrem en que, no essent el Turó Park, el Turó de Montmartre, no valia certament la pena d'agafar el tramvia per a seure al costat d'un voluntari mutilat i d'uns «poilus» que exhibien per darrera volta l'uniforme i les creus de l'epopèia.

—I els seus amics?—me preguntaven en la festa.

Els meus amics, els que durant quatre anys percebien l'engúnia de la guerra, els que amb més puresa s'estimaven la França, els que sempre tingueren per al 14 de juliol una devota commemoració, estaven el dia de la còpula de París amb la glòria, festejant el triomf d'un senyor Bofill i Matas, diputat provincial i germanòfil. Entre la victòria de la França i d'un regionalista, a Barcelona no dubtem en la preferència.

PARADOX

MUNICIPALESCA

Les coses fer-les bé, o no fer-les

Mai com l'època present, de censures generals per a els homes que administren els interessos de la Ciutat, s'havia extès la febre d'homenatges als regidors, que se desviuen per a «captar-se» l'aplaudiment i l'admiració del còs electoral.

Contra aquesta paga dels homenatges més o menys «espontanis», contra aquest afany despertat a l'Ajuntament, de tributar-se els regidors, i pel sistema que en dirien *motu propri*, actes d'enaltiment i veneració, creiem

haver dit ja quelcom temps enrera, al notar els primers símptomes de una malura, que el poc seny dels interessats ha convertit ja el sàinet en passa temps d'un còmic trist, per lo que el sistema té d'impropi i de grotesc.

Les infinites persones que assisteixen de teló endins a la representació de la farsa, saben la iniciació i el desentrotllo d'aquesta mena d'homenatges, consistents sempre en lo mateix: ço és: en la subscripció per a la compra de una vara, quan, com sovint sol veure's, és l'agraciat Tinent d'Alcalde; en la entrega del bastó, cerimònia a la que s'afegeix l'ofrena d'un àlbum curull de firmes aplegades entre els veïns del districte on l'homenatjat exerceix les seves funcions. Com a «truc» final de la comèdia, un àpet i unes dotzenes de discursos a càrreg d'altres tants estòmecs agraiats.

La freqüència alarmant amb que els actes d'aquesta naturalesa se succeeixen, ja que no altres motius poderosos i d'indole diversa, fa que, o se decreti la supressió de semblants actes, o se pregonin a Cà la Ciutat les mides que la naturalesa dels mateixos demana. O se desisteix dels homenatges als regidors, per lo que si hi hauria prou amb que renunciessin els propis interessats a pulsar determinats ressorts que tots coneixem, o se dona a aitals solemnitats el caràcter que convé.

I allavors, no seran ja els amics oficiosos els qui vagin de cassino en cassino, «explorant» voluntats, com qui demana almoïna. No seran ja els medis més o menys «persuasius», directes, els qui s'empleïn per a arbitrar la comparseria indispensable per a el cas.

Posades les coses en el terreny que correspon, serà la Majordomia de l'Ajuntament, la mateixa que cuida de de l'organització de la sortida dels gegants, la cridada a entendre en lo relatiu als homenatges als regidors.

JUST

A CAU D'ORELLA

Episodi de circ

En el banquet ofert an En Bofill i Matas, una frase va ésser dita i recollida: Avui, 14 de juliol, és el darrer dia dels francòfils. Error. El 14 de juliol fou el dia de la desmobilització dels francòfils. I, además, sempre existirà la llegió estrangera.

Però, certament, l'onze de febrer, el dia de l'armistici, fou el darrer dels germanòfils, i el catorze de juliol, el dels francòfils? Declarem que de germanòfils i francòfils n'hi hauran per a sempre més. Exemple: el teatre de la Marina, de la Barceloneta.

En una llotja s'asseuen ostensiblement un alemany i una francesa. L'alemany ha colocat el seu barret en la barana de la llotja. Surten uns clowns. Un d'ells mira a la parella i s'indigna. Un alemany i una francesa? La pau se pot firmar, però no fer-se. Al menys davant d'un clown francès o francòfil, el qual fa un salt i cau de tal manera, que xafa el barret de l'alemany.

Aquest gesticula i crida i reclama. Compareix el senyor Frediani, l'empresari.

—Aqueix clown m'ha fet malbé el barret, i és precís que se m'indemnitzi.

—Perfectament — respongué el senyor Frediani. — Quant val?

—Catorze pessetes.

—Aquí les té.

El senyor Frediani paga, l'alemany cobra, però el senyor Frediani agafa el barret i se l'emporta.

—Oh, no! Vostè no s'emporta el barret.

—Ja és meu. Li he pagat catorze pessetes. Si vol el barret torni-me-les.

—Oh, no!

—Així el barret és meu.

L'alemany se resigna i el senyor Frediani marxa amb el trofeu a la mà. Tornen a sortir, al cap d'una estona, els clowns; però un d'ells porta el barret de l'alemany! El company li vol enfonsar.

—No em toquis aquest barret.

—Per què?

—Perquè m'ha costat catorze pessetes.

L'alemany sua. En Frediani riu. El públic també. I el clown dirigeix els seus cops al barret germànic.

Final de la vetllada. L'alemany té catorze pessetes per a anar pel món, però no pas un barret. Què farà? Se dirigeix an el senyor Frediani.

—Tingui les catorze pessetes.

—Tingui el barret.

La copa, esquerdada, reia.

Consternació filosòfica

—Però, malament?

—Malament.

Els deixebles resten entristits. Còm és possible que ell hagi pogut caure en incomprensió o en defecte? Ell, naturalment, és el nostre «Xenius», el qual en la seva darrera conferència va patir una certa incomprensió aritmètica. Parlant sobre les idees de D. Zenon de Lea, intentà demostrar una cosa així com que l'ordre dels factors altera el producte.

En «Xenius» baixà a la pissarra, feu números, i, naturalment com sol succeir, els números no li sortien. El front august li suava, se li entrebancaven les paraules; esborrà, tornà a escriure, tornà a esborrar i, vençut, tornà a la taula. Un matemàtic que hi assistí, li digué:

—Vostè va contra totes les regles de l'aritmètica.

En «Xenius» l'emplaçà per a la nova conferència. Expectació en els deixebles. Arribà el dia i En «Xenius» parlà, parlà, però no agafà el guix, declarant-se vençut.

I un malèvol digué:

—Jo li hauria fet lo que an aquell opositor en una acadèmia militar: «—No sap vostè resoldre el problema? —No, senyor. —Bé, doncs, agafi el guix. Molt bé. Ara faci una línia recta. Més llarga... Més...» L'opositor va recorrent la sala fins arribar a la porta. El professor segueix dient-li, implacable: «—Més... més!...» I l'opositor, arribat a la porta, tingué de sortir.

Però el que escoltava al malèvol, respongué:

—Sí, però l'opositor va aparèixer l'any següent a la porta, continuant, amb el guix a la mà, la línia recta. «—Què fa vostè?—cridà el professor. —Segueixo tirant la línia recta—respongué.»

En «Xenius» hauria tornat també, complint el manament de la santa insistència.

Aquest número ha passat per la censura

- Au, ara faré jo de cavall, que ja estic tip de veure't el cul.

- No'ns agrada, a casa, el pa de blat de moro.
- Ah, no?... Be us mengem les gallines, que' en mengem...

- Els homes son "diables" ?...
Ja hi jugaré, quan seré gran!

- Diu que el teu germanet aviat se guanyarà el pa?...
- Ximpleta!... Si ja el porta a dins de la cartera!...

- Refuma!... Cada dia mongetes cuites!

- Juguem a fer eleccions? !
- No, no, que s' necessiten masses cèntims

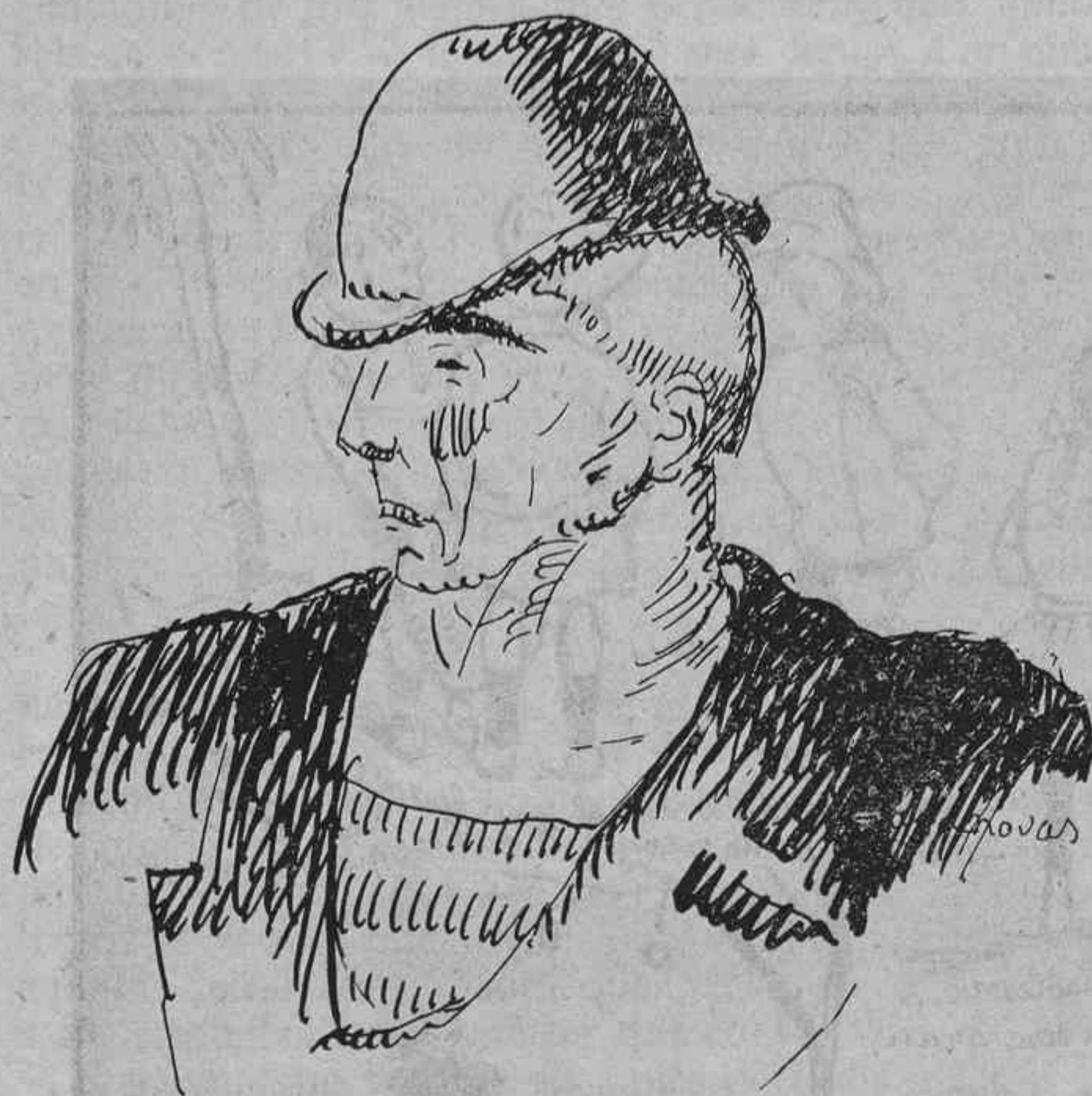

- Apa, baixa!...
- Puja tu!

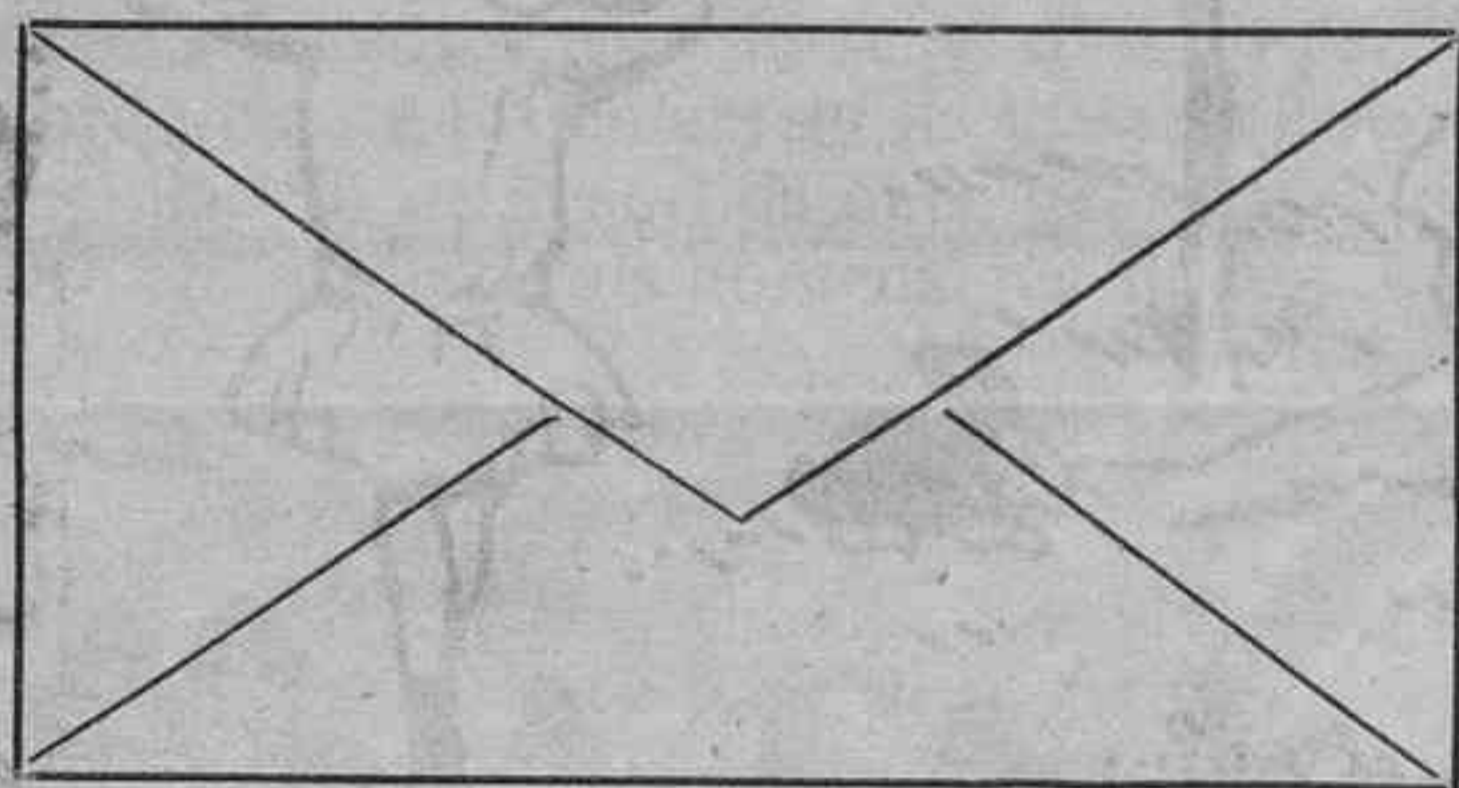
- Que no tens xicota, encara?
- Sí, però és a dida.

Robert

Criatures i criaturades

Beby & Companyia

(Croquis inèdit d'Enric Casanovas)

A Rafel López

Baudelaire escrigué:

«Un port est un séjour charmant pour une âme fatiguée des luttes de la vie.»

El circ també—afegim nosaltres—ve a ésser com un port...

Funciona actualment a Barcelona una companyia de Circ en el Teatre de la Marina.

El local, sabrosament decorat, ens recorda una pintura d'En Seurat.

Aquí venim molt sovint a aplaudir an En Beby.

Aplaudim a Beby en el seu número *El hombre sin miedo*, quan surt vestit d'un pyjama blanc doblat d'heliotrop, amb la cara enfarinada, i enfilant-se en cadires maniobra amb un cilindre verd, balancejant-se en l'altura, un cigarrillo a la boca, i caient tot d'un cop, com una torre de pisa grotesca, mentres Miss Gladys amb sa cabellera d'or, recullida en una red platejada, evoluciona elegantment per la pista amb característics gestes de dona britànica.

...Aplaudim a Beby en un altre número, quan apareix el reci i musculós còs, cenyit amb un trajo quadriculat, un capell bombí botarut a la testa fregada de carmí, una enorme brújula-rellotge-bracelet a la mà, ses sabates superlatives, i abraçat a un fiscorn com una dida que portés un infant.

Beby decora el seu mímic treball amb xistus i diàlegs. La seva parla cosmopolita és completada d'un cert nombre de frases i de mots—modismes *de última hora*, del Plà de la Boqueria—d'un efecte còmic irresistible.

El clown Antonet, tan justament admirat, secunda i completa meravellosament el treball d'En Beby.

En el mateix Teatre Circ de la Marina, hi actua tota la família Frediani.

La clàssica e incomparable Família Frediani, glòria del Circ!

En el funambulesc domini dels Frediani hi creixen ufanosos arbres potentíssims, lleugers arbustes i deliciosos fràgils flors...

Des del robust roure Frediani pare, passant per els àgils Zizine, Hugo, Adolfo, Humberto i Mando fins a Mlle. Regina, la graciosa amazona adolescent.

J.

A "Xenius", obstinat i sapient

Oh «Xenius» sapient, el teu *Glossari* manà espiritual de cada dia, té tota la virtut del qui porfia en desgranar un perennal rosari.

Son lloc arracerat, és Santuari on la Idea es recull, per fer més via; i com en lloc sagrat, allà es confia entre el lluitar ferest de tot el *Diari*.

I és cosa d'admirar ta persistència, comparable només a la insistència de la gota que naix del degotall;

impertorbable, cau amb ritme propi, ja troni, venti, o l'huracà s'apropi, va fent sa estalagmita de cristall.

A l'admirat "Xarau" en la *Illa de la Calma*

Oh, qui pogués, «Xarau», acompanyar en vostre deambulâ per tota *s'illal*, [vos qui es pogués delectar en ço que brilla multicolor, plaent, en voltejar-vos!

Qui, en l'hora vespral, acomiadar-vos pogués, portant a dins tota la tritlla del goig i de la llum, i arran l'ermilla sentir-s'hi el cor content, per admirar-vos.

I pendre cafè amb vós, des de l'acera d'En Tomeu, bo-i fitant-ne les *tortugues*, per a després anar a *Porto-pi*.

I retornâ a *n'es Born*, sense quimera, i en la calma més gran, contar marfugues d'*atlotes* i de *nines* a desdî.

FERËSTEC

Història

d'un senyor qui s'avorreix

L senyor que s'avorreix córre de nits pels carrers de la ciutat; va a peu. Podria anar en tramvia, àdhuc en cotxe, però no, va a peu com el jueu errant.

Podria seure en un cafè, refrescar... però no, camina que caminaràs, envoltada la testa per un núvol de mals pensaments.

No és que vulgui fer mal a ningú, i cal Es que té dos o tres coses, dos o tres petites coses que no valen una pipada de tabac, que s'empenya en que el preocupin. Qualsevol altri, el mateix se'n fumaria. Però avui que s'avorreix necessita quelcom que li faci tant mal com el cor agre que el rosega, i com els succs del ventrell s'arrapen an el seu, ell s'aferra als tristos pensaments.

Passa davant dels aparadors encesos i mira distret. No compra res. Tot lo exposat és lleig.

Una senyora li ofereix el cos:

—Anem a passar el rato?

L'home que s'avorreix refusa, no airat, això fóra un entreteniment, l'enfadar-se.

Refusa compasiu; si ella no tingués de pendre's-ho a males potser li faria una carícia i li donaria unes pessetes. Però potser s'empenyaria en distreure'l.

No pas avui, germana.

Una noia vol que li compri un dècim.

—La suerte.

—No'n tinc.

—Es el gordo.

—Qui? Jo? Que nò ho veus que estic magrio. Deixe't de tentar-me, perds el temps.

I el senyor que s'avorreix segueix trencant cantonades, anant de carrer en carrer, són les dos, les tres... Aleshores li agafa set i arreu està tancat.

Què faré? Tira Rambles avall entra al «Versalles» i demana una horxata.

Damunt una taula hi ha un número atrassat de *Las Noticias* tot tacat de greix.

El nostre amic l'agafa i se posa a llegir les «Políticas» les «Generales» o les crítiques teatrals d'En Tintoré.

Després s'alça, paga i marxa sense tastar la beguda.

El cambrer fa:

—Que no beu?

—No.

—Que no és bona?

—No ho sé.

—Que no té set?

—Puc ben volar, si encara corren tants esparvers!

ESCENES RURALS ESTIUENQUES

—Sí.
—Tasti-la.
—No; tinc mandra.

Encen una cigarreta i amb les mans a la butxaca, poc a poc, torna a casa. Pica una, dos, tres, quatre vegades; el vigilant, per empipar-lo, no arriba. Quan a la fi se presenta li diu:

—Home, ja començava a empipar-me!
—Cal

Dóna dèu cèntims, se li apaga el misto, obre la porta a les palpentres i se fica el llit amb una bota posada.

Quan fa dos hores que dorm, dos gats se barallen dintre son ventrell i l'esgarripen an ell. El senyor que s'avorreix fa lo possible per a gitar los en la gibrelleta.

Buigas demostra en elles una gran facilitat expositiva. Fins massa facilitat, perquè devegades el mateix volar de la ploma el porta a diluir excessivament les descripcions en perjudici de l'acció i de la frescor necessàries. Amb tot, la col·lecció de *històries* que acaba d'editar, denota un pas endavant i un bon gust ascensional, i cal remarcar que totes, totes, es lleixen amb complacència.

El volum està bastant ben presentat. Una coberta al·legòrica el fa agradable als ulls del llegidor i convida a fullejar-lo. Endavant, i a un altre!

LAS ELECCIONES EN COIN-MARBELLA, per *Eduard Ortega y Gasset*.—Recurs i documents presentats davant del Tribunal d'Actes del Suprem. S'hi demostren una pila de fets *edificants* que retraten la política espanyola.

PROYECTE DE FUNCIONAMENT DE L'INSTITUT D'ORIENTACIÓ PROFESSIONAL.—Memòria de Josep Ruiz i Castella, tractant d'aqueixa benemèrita Institució, que posa tan alt el bon nom de Barcelona. Tots els pares deuriem enterar-se d'aqueixa nova fundació i dels consells que en ella s'hi donen, abans de donar ofici als seus fills. L'oficina d'aqueixos estudis és al carrer de Sant Honorat, número 5.

CATALUÑA Y SU VOLUNTAD, per *J. Conangla Fontanilles*.—Aclaracions polítiques sobre la qüestió catalana, en les quals s'hi exposen, de manera molt ben documentada, els principals elements de judici i les raons que deuen tenir-se en compte per a l'estudi dels moviments nacionalistes a Catalunya. El senyor Conangla és un gran patriota d'esperit lliberal, i no és estrany que aqueixes qualitats ressaltin en el seu llibre.

UN GRAPAT D'HISTÒRIES, per *Joaquim Buigas*.—No és desconegut dels nostres llegidors aquest autor, ni tampoc és aquest el primer llibre que llença a la llum pública. *Un grapat d'històries* és... El mateix títol ho diu; potser no són històries, potser només són contes; però són narracions interessants, d'un caient còmic-satíric molt simpàtic. El senyor

L'atraco del foraster

BOLITA DE AÑIL.—Novel·la de costums madrilenyes, per Ferran Mora. Vé insertada en *Los Contemporáneos*.

DISCURSOS.—Aplec de discursos llegits en diversos Jocs Florals i deguts a l'acurada ploma de don Eduard Girbal Jaume. Els publica en son darrer fascicle la Biblioteca d'Autors Catalans «Lectura Popular».

SEPT CIÈNCIES

de la vellúria, devotíssims admiradors de la gloriosa estatua que té per nom Venus de Milo, estan decidits a cercar i fins esperançats de trobar, entre runes, a l'illa de Milo, o als arraba's, o allà on sigui, els dos braços que manquen a l'obra excelsa; aquells dos braços que no hem pogut sapiguer mai quin gest tenien; aquells dos braços — sempre desconeguts, sempre enyorats— de l'esveltíssima i graciosíssima Nostra Dama del Louvre.

Els dos braços de la Venus!... Com si no diguessin res!...

Si coneguèssim als somiars recercadors adalerats que s'han imposat aqueixa patriòtica i abnegada tasca, els hi recomanariem que's deixessin caure aquest estiu a Barcelona.

D'arribada a l'estació, els hi diriem:

—Què busquen, senyors?... Els braços de la Venus?... Facin l'obsequi de ramblejar una mica. Llaurin, llaurin una estoneta Rambla amunt i Rambla avall. Segurament que'n trobaran més d'un parell que són a mida.

XARAU

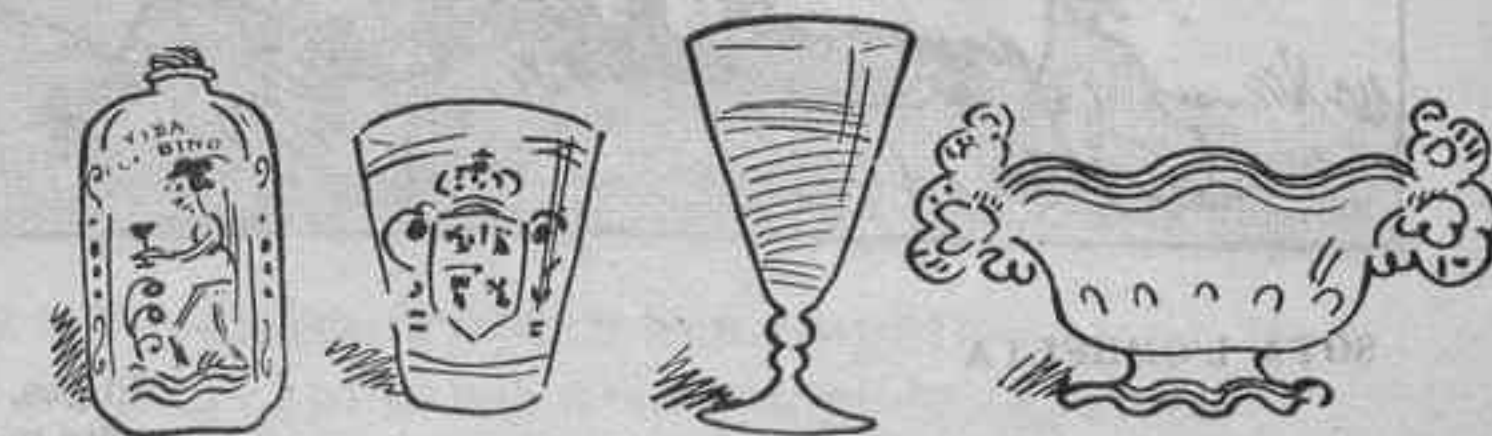

LA MODA DELS BRAÇOS NUSOS

A qui, que tingui ulls i sàpiga servir-se'n, no plaurà a totes hores, estiu i hivern, la contemplació de les nuditats femenines, font de bellesa, inspiració de l'art de tots els temps?...

I si aqueixes nuditats, a més d'ésser formoses i gentils, són tan castes com els braços de les nostres dones «de sa casa», quin home—que sigui home—no tindrà per a elles un atrevit esguart d'admirativa complacència, o un enlairat mot—diguem-ne una flor, una amoreta—de la més fina cortesia?...

Havem llegit, no fa gaire, que uns honorables i benemèrits artistes francesos, uns tècnics recercadors de coses

TELO ENLAIRE

Com cada any en aqueixa època, els teatres barcelonins, ressentint-se de la desbandada d'estiuejadors i, sobre tot, ressentint-se encara més de la competència dels espectacles al aire lliure, van tancant les portes, i no s'aguanten sinó quatre barraques, en les quals s'hi serveixen requisits frescos i lleugers.

Éssent així, caldrà també tractar lleugerament i a la fresca les novetats ocorregudes durant els darrers vuit dies:

El «Tívoli» segueix tancat. Veïam què ens portarà de nou el representant de l'Empresa, que ha anat a París. Si hagués pogut contractar als generals Foch i Joffre i an En Clemenceau potser li augurariem un èxit.

Al «Eldorado» ha celebrat el seu benefici la simpatiquíssima Meller, estrenant un inspirat poemeta de l'Ignasi Iglesias amb música d'En Morera. Li valgué una ovació. Un dia d'aquests, debut de la famosa *Pastora Imperio*.

Al «Goya» s'hi donaren unes quantes representacions de òpera italiana; tres *bolos* ben treballats que proporcionaren algunes entrades.

Creïem que a hores d'ara tindrà ja l'amic Blasco alguns projectes sensacionals per a presentar pròximament al pú-

blic. Ell no ignora que aquest sempre respon satisfactoriament quan se li proporcionen coses delicades.

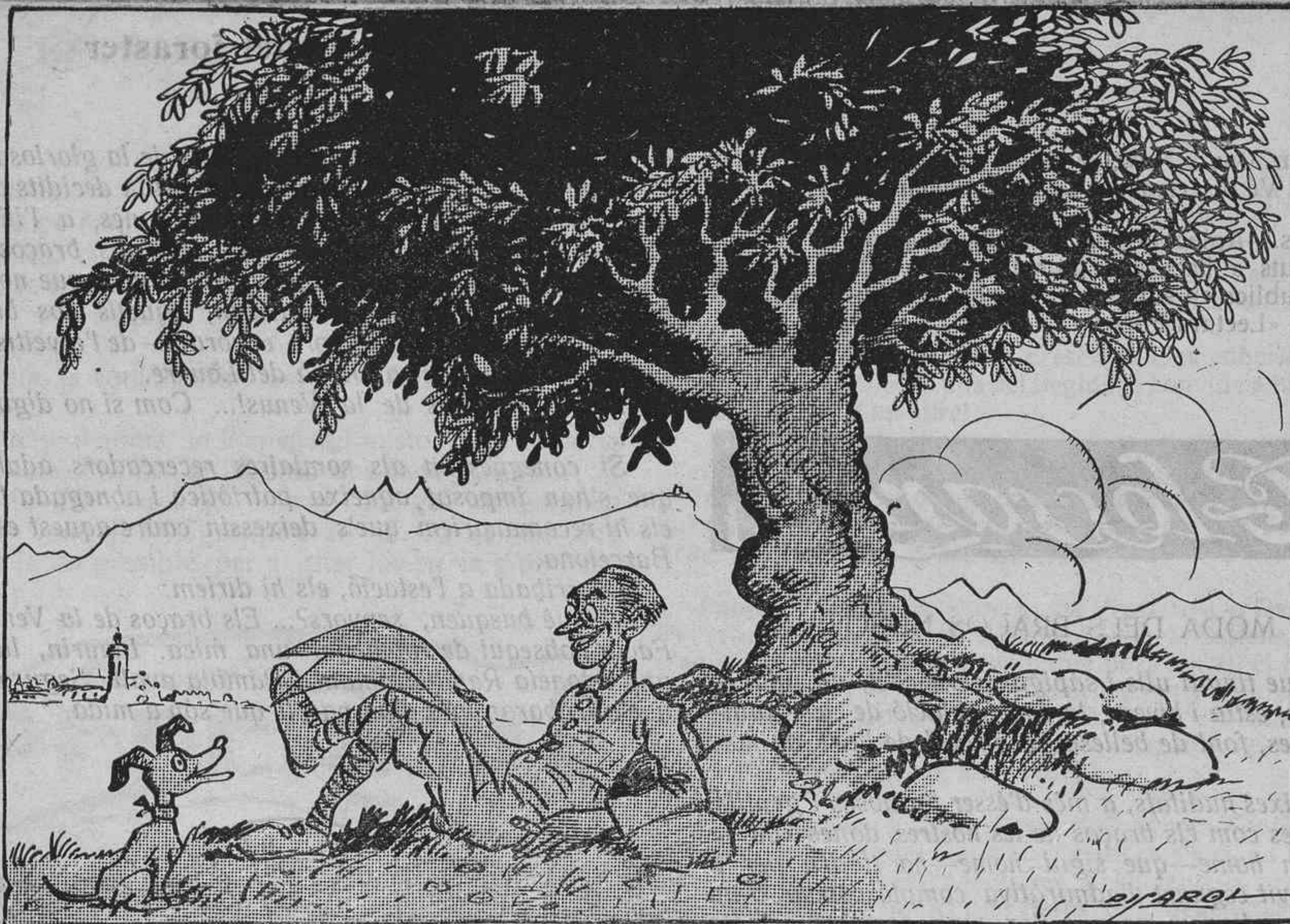
Al «Novedades» se despedí la companyia de comèdia, després de dos lluits beneficis: el d'En Zorrilla, amb *El viatge del rey*; i el de la Irene Alba, amb *La loca aventura*. Dues obres d'aquelles que s'han escrit per a fer riure, i que aconsegueixen el seu objecte, però sense entusiasmar. S'acomiaten amb *La casa de la Troya*, el veritable èxit de la campanya.

Abans d'ahir, dimecres, degué debutar una companyia de varietès, cupletistes bones, números sensacionals. La setmana entrant ne parlarem més llargament.

Qui no ha vist alguna vegada aquelles lluites de grecoromana, on s'exhibeixen aquells homes de panxa grossa, cap pelat i clatell de cançalada? Aquest pesa 140 quilos; aquest altre 180; i aixís seguia l'enumeració d'aquells pilots de carn, un «régisseur» amb smoking llogat i camisa esgrogueïda.

L'espectador ingenu se sentia corprès a la vista d'aquell devassall de carn humana; semblava com si algú, hagués recorregut pobles i més pobles enduent-se els exemplars més formidables.

SOTA L'OMBRETA

El gos. — Que n'ets, de tranquil!... No et va dir el metge que tenies de pendre banyes de sol?

Perquè els empresaris en lo que posaven més decidit interès era precisament en la variació de nacionalitats; no hi podia mancar el francès, ni l'es-cocès, ni el negre, ni l'italià, ni el rus.

Quan s'exhibia la «troupe» a Barcelona, hi afegien també un català; el gran Ardevol. Home patriòtic i digne d'ésser recordat per nosaltres. Mercès an ell, Catalunya des de feia anys que havia ingressat en aquella Lliga de Nacions.

Però lo més interessant de la faràndula era la presentació; per la manera en que s'adelantaven a saludar, ja es sabia la repartició del quadre.

El vencedor indiscutible saludava amb pas reposat i digne, amb una fera expressió de soberbia; el pseudo-galan, generalment el que menys carniceres pesava i sobre el qual s'havia d'exten-dre la compassió popular, saludava amb una elegant inclinació i somrient. El paper de traïdor quedava reservat al de la mirada ferrenya; el pobre infelç, potser incapaç de matar a una mosca tenia ja un profon estudi de la seva «pose», a fi que l'ingenuïtat del públic no's defraudés davant d'aquell ener-gúmen que havia de trencar braços, dits, cames i desfer propiament tot l'extens tractat de fisiologia de que's compòn un home, encara que sigui lluitador.

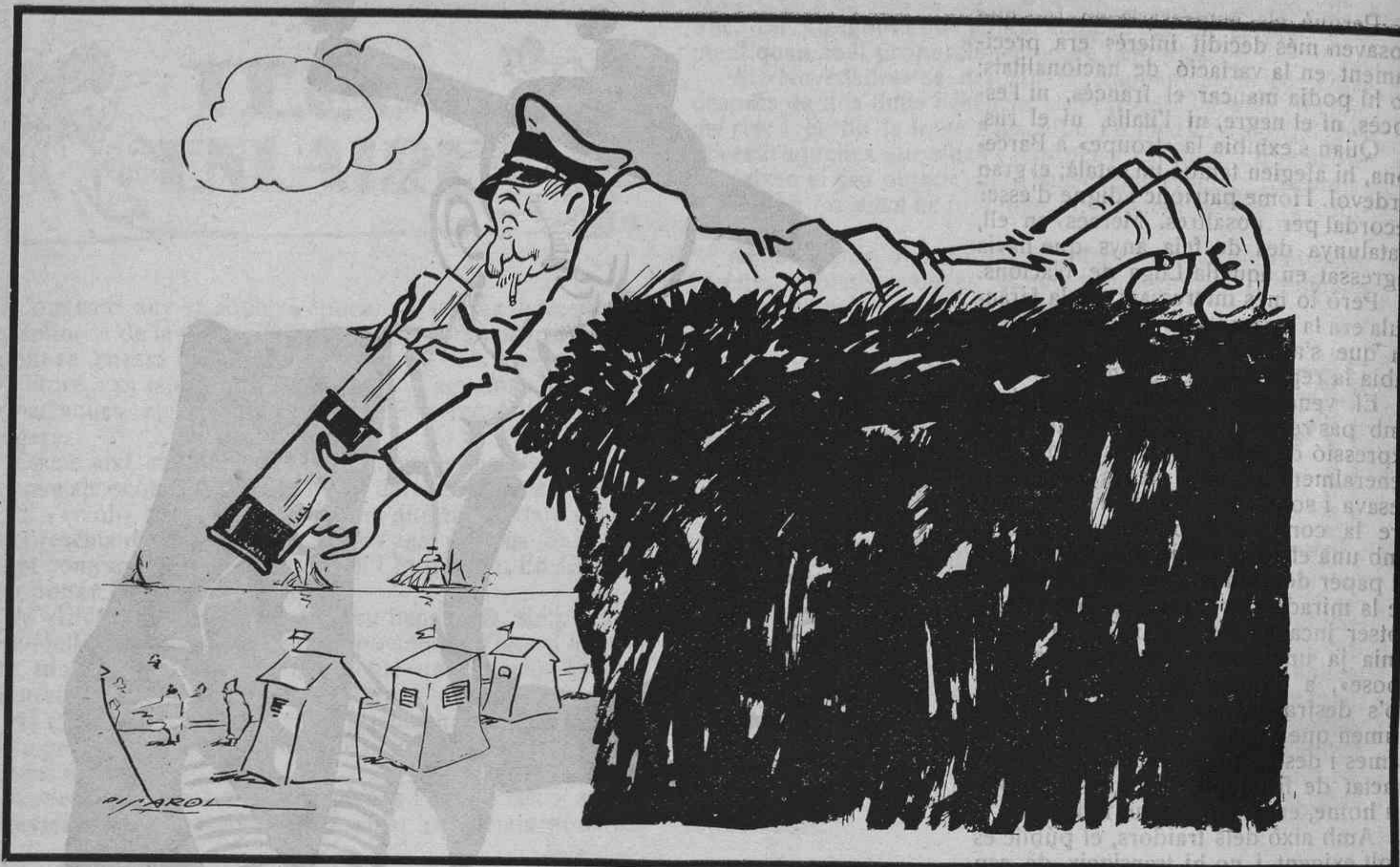
Amb això dels traïdors, el públic és molt exigent i no hi transigeix de cap manera; hi ha qui prefereix els negres; els sembla que per efecte del barnis exterior s'hagi de tenir més mala sang.

A França—i és particularment això que m'ha portat a recordar totes aquestes coses—el fidel públic d'abans la guerra, preferia un descendent de Germania; el seu sentiment patriòtic es desfogava davant lo que ell creia infamies; més heu's-aquí que la guerra, que ha obert una trinxera molt ample i profunda entre els sportmans aliats i centrals, ha trastornat tots els ressorts de que disposaven les empreses de aitals espectacles, a les que tan aficionals són els nostres veïns.

En el certàmen greco-romanesc que s'està fent a París, el paper de traïdor preocupà fortament als organitzadors. Era

—Noi!... Tres treiatos d'òpera heu tingut?
—Ja veuràs, fill, «qui canta els seus mals espanta».

ESTIUEJADOR SICALÍPTIC

—Costas las de levaantel
Playas las de Lloret
Dichosos los ojos
que os vuelven a verf.

precís trobar un traïdor que amenitzés les vetlles amb fortes tempestes; altrament el negoci era fallit. Un francès, ni cap aliat, era impossible. I allavor se pensà amb Espanya. Perquè no havia de servir-nos una vegada a la vida tota la política kaiseròfila de la nostra neutralitat? I heu's-aquí, com un nom basc s'ha fet tan popular i antipàtic entre els romàntics parisiens aquests dies, que ni que's tractés del propi «Guillaume».

Heu's-aquí els aventatges que'ns ha reportat la nostra neutralitat.

STOP

Cant a l'horta

Ja les falçs han segat les planures
on s'ajeia, feixuga de blat,
cada espiga triomfant de malures,
males herbes i l'aire salat.

Ja l'arada o bé l'eina pagesa
els rostolls ha tombat moribunds,
negant vida a la bella escomesa
de tardans llucs intrèpids, fecunds.

Ja, darrera la roja llaurada,
el pagès va passar-hi a sembrar
blat de moro amb la vida inflamada,
amb desig de fer ombra i volar.

Ja als rostolls fonedissos hi és gaia
una fresca, vibranta verdor;
tota fulla moresca es desmaia,
i la brisa du al camp sa frescor.
L'atrevida, sensual mongetera
s'arrepinja al moresc poderós,
carregant li una gran rastellera
de tabelles granades pel cos,
mentre naix al breçol d'una fulla
una espiga amb cabells resplendents,
que la pluja merceix, i els embulla
la grollera grapada dels vents.
Ja el moresc, per salvar la nissaga,
branda a l'aire el florit espigall,
ses flors mortes inonden la ubaga,
empedrant les asprors del crestall.
Ja l'espiga la capça reventa
i uns grans grossos demanen més sol;
la grogueja la fulla valenta
que rosega el cuquet de subsòl.
Ja el setembre el seu corn d'abundàncies
ha abocat per les planes i afraus,
quan l'espiga moresca, tot ànsies,
sos deù rengles fa rossos i braus.
Ja els balcons de la casa isolada,
ja pins morts, amb els braços amunt,
esperant la feixuga arrencada,
semblen dir que ja es troben a punt.

J. COSTA I POMÈS

ESQUELLOTS

Poques banderes pels balcons, el dia 14 de juliol, festa de la pau.

Semblava que hi havia d'haver major entusiasme, però no ha sigut així.

Ben mirat, per això, la nostra fredor no deixa d'ésser lògica.

Estatem per a celebrar les festes de la pau, si encara patim, més intensament que ningú, les conseqüències de la guerra?

I, sobre tot, com podem regositjar-nos massa de la pau dels altres, si nosaltres tenim la guerra a casa?...

Anant en tramvia, li robaren a un subjecte, l'altre dia, 1.800 pessetes.

Li està bé, per tacanyo.

Jo, si fos amo de mil vuitcentes pessetes, no pujaria al tramvia.

Aniria en automòbil.

O millor, encara: en aeroplà.

La Companyia del Gas Lebon ha anunciat a l'Ajuntament que d'ara endavant li cobrarà el sumistre a raó de 55 cèntims per metre cúbic.

El Municipi rai, que és ric.

Si an ell li apugen el gas, ens apujarà ell a nosaltres la cèdula de inquilinat, i en paus.

Els veïns de la Plaça del Rei demanen que no els hi treguin d'allí el quartel de Mossos d'esquadra.

I tenen raó, què diantrel!

Plaça del Rei, Santa Agueda, Corona d'Aragó, Columna d'Hèrcules... Tots aquests records històrics, sense les figures pintoresques dels mossos d'esquadra, perderien un cent per cent.

Jo voto pels mossos.

I per les mosses!

En quatre esglésies diferents va celebrar-se enguany la cerimònia de beneir els automòbils.

Pobre Sant Tòfol!...

Tingué de fer-se aquell dia en quatre trossos, ni més ni menys que si l'hagués esclafat un H. P.

I tot en perjudici de la veritable imatge, que és la del carrer del Regomir.

En perjudici de la imatge i en benefici dels veïns, que no tingueren d'aguantar tantes impertinències.

Protegim als infants.

La Junta de Protecció als Infants truca de nou a les bones ànimes per a que's desprenguin d'almoines en favor de la entitat.

Però els generosos rics... *nananjas!*...

Quan se tracta de protegir infants desventurats se fan sempre el sórt.

Si es tractés de *fer-ne*, seria diferent.

Diumenge passat se declarà un violent incendi a les immediacions de la «Font del Bacallà».

Doncs mirin que si el *bacallà* s'hagués cremat, no ens hauria fet ni fret ni calor.

Al preu que l'havem de pagar, tant ens l'estimem cru... com rostit.

JARDINS D'ESPANYA

El sortidor de les granotes

Sembla que's vol donar, definitivament, un bon copet de mà a les obres del famós Viaducte de Vallcarca.

Ja era hora, valga'm Déu!...

Quan l'inauguraran—si és que alguna vegada s'inaugura—aqueix viaducte serà ja tan vell, que els nostres néts, al contemplar-lo, se creuran que ha sigut obra dels romans.

I lo que haurà estat—ben mirat—és obra de *romancers*.

Aquest número ha sigut re-
visat per la censura militar

Notes de Casa:

De l'Ajuntament havem rebut una atenta invitació per a la conferència sobre la portada d'aigües a Barcelona i el Sistema Artesià, que degué tenir lloc ahir vespre al Saló de Cent.

Tantes mercès.

— Del «Centre de Sports» de Sabadell, havem rebut un cartell del Concurs de Sardanistes que's celebrarà el 2 del pròxim agost.

S'ofereixen tres importants premis en metàlic.

En la sessió inaugural de la Setmana Municipal, celebrada dilluns al Saló de Cent, l'alcalde de Madrid, senyor Garrido Juaristi, fou ovacionat.

El tema de la seva conferència era sobre Hisenda Municipal, i per conclusió demanava diners, molts diners, per als Municipis.

Així no ens estranya l'ovació.

Sobre tot si en el Saló de Cent hi havia—com és de suposar—els nostres regidors.

Els hi tocava la flaca!

Don Emili Vidal i Ribas ha sigut nomenat recaudador de «donatius e ingresos por el concepto de *casas de recreo*» amb destí a obres de caràcter benèfic-social.

El felicitem.

El felicitem i ens en felicitem. Ell que és una bona persona i que coneix el marro, podrà treure millor partit que ningú d'aqueix *recreyo*, que ha d'ésser la salvació dels menesterosos.

Dirà el banquer: —*Hagan juego, señores.*

I En *Bufa Núvols* sortirà de tras cantó i respondrà: Paga, que és gata!

Dotze voluntaris resten en peu, de la famosa guerra de Cuba; i segons pròpia confessió, dels dotze, n'hi ha tretze que's troben en la més espantosa misèria.

Quina vergonya per l'Estat espanyol!

Amb quatre pessetes taparia la boca d'aqueixos infeliços que proclamen l'INRI a tot-hora, i no n'hi ha de fets.

I és lo que pensarà l'Estat:

«Des de la guerra d'Àfrica en resten només tres de vius; d'aquí uns quants anys no n'hi haurà ni dels uns ni dels altres.»

El temps tot ho mata... fins els voluntaris.

Oh, la higiene dels anglesos!

Dos *Tomys* vinguts de les trinxeres, parlen en la «terrasse» d'un cafè parisenc.

—Desenganya't—diu l'un—no hi ha res, per a viure bé, com un bon sistema higiènic. Lo que jo faig amb l'aigua, per exemple.

—Que fas amb l'aigua?

—Primer la filtro.

—I després?

—Després la faig bullir.

—I després?

—Després... bec cervesa.

A la «peixera» del Círcol de Caçadors:

—El doctor X.—tots el coneixeu—és tant mal metge com mal caçador... Doncs bé, teniu de sapiguer que cada tardor passa dos mesos a la muntanya.

—I què hi fa?

—Caça.

—Ah!... Així pot dir que és l'única època de l'any que no mata.

Antoni López, editor — Rambla del Mitg, núm. 20

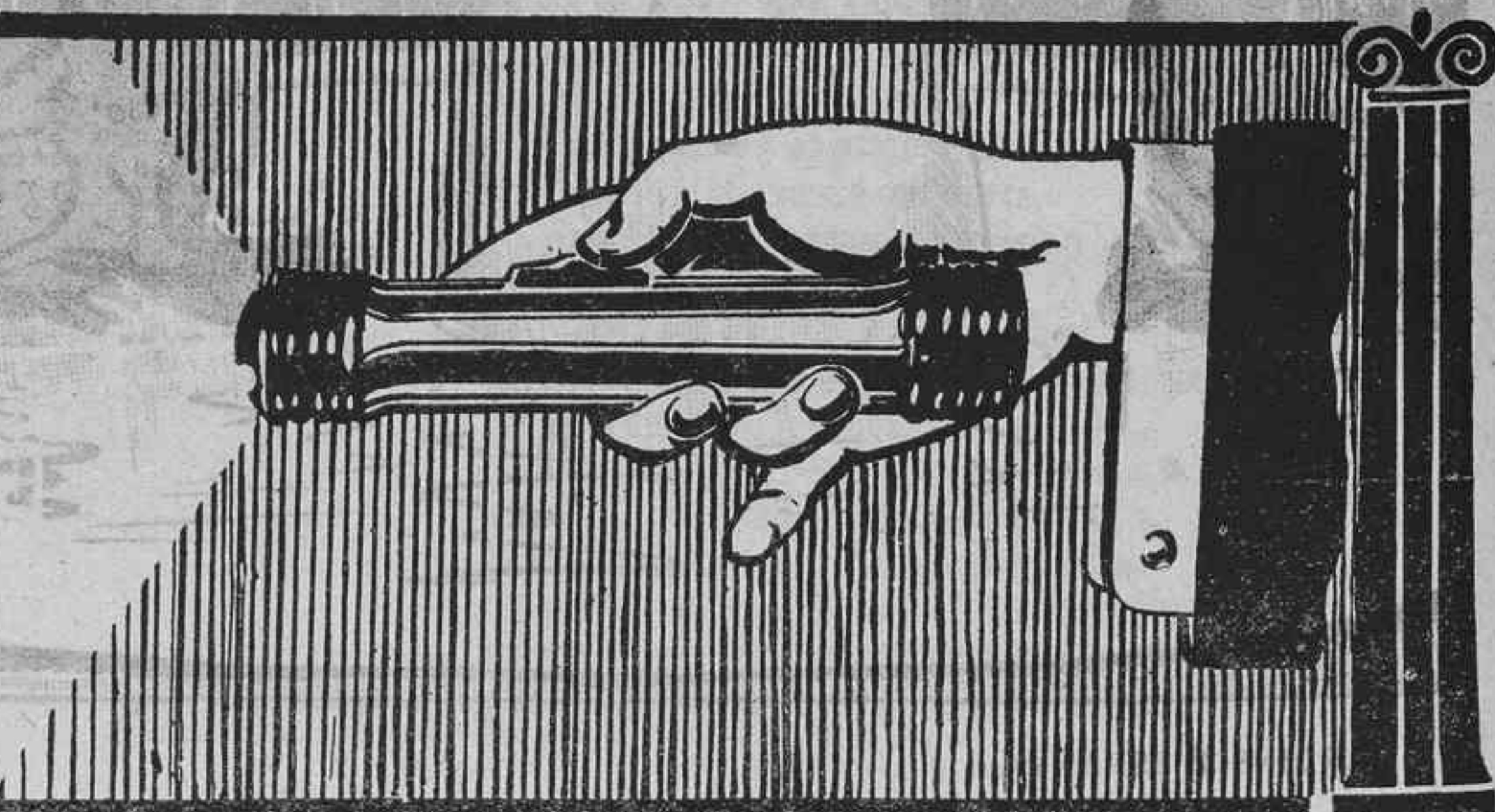
Imprempta LA CAMPANA y L'ESQUELLA, Oím, 8
BARCELONA

AL CAMP I A LA CIUTAT

amb una làmpara de mà i pila elèctrica

MASTER

tindrèu sempre llum blanca i permanent

Mapa de Europa

CON LA RECTIFICACIÓN DE FRONTERAS
DESPUÉS DEL TRATADO DE PAZ
FIRMADO EN VERSALLES EL 28 DE JUNIO

Mide 70 por 90 impreso a 4
tintas sobre magnífico papel

Precio: ptas. 2'50

SE PONDRÁ A LA VENTA DENTRO POCOS DIAS

Pueden nuestros corresponsales formular los pedidos

NUEVA EDICIÓN

La casa de la Troya

por Alejandro Pérez Luján

Un tomo 8.º

Pesetas 4

GALTIER Y SUTOR

El libro del amor sin peligros

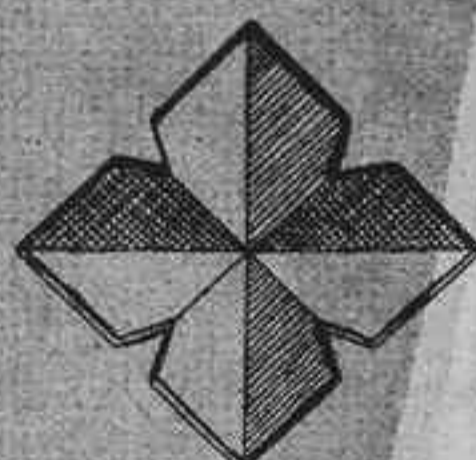
Un tomo 8.º

Pesetas 3

C. Planas i Font

En Pere i altres contes

Pessetes 2

Gómez de la Serna

GREGUERIAS SELECTAS

Pesetas 1'50

TURGUENEFF

Así pasó el amor

Pesetas 4

BENJAMIN CONSTANT

ADOLFO

Pesetas 4

FORMULARIO DE TERAPEUTICA

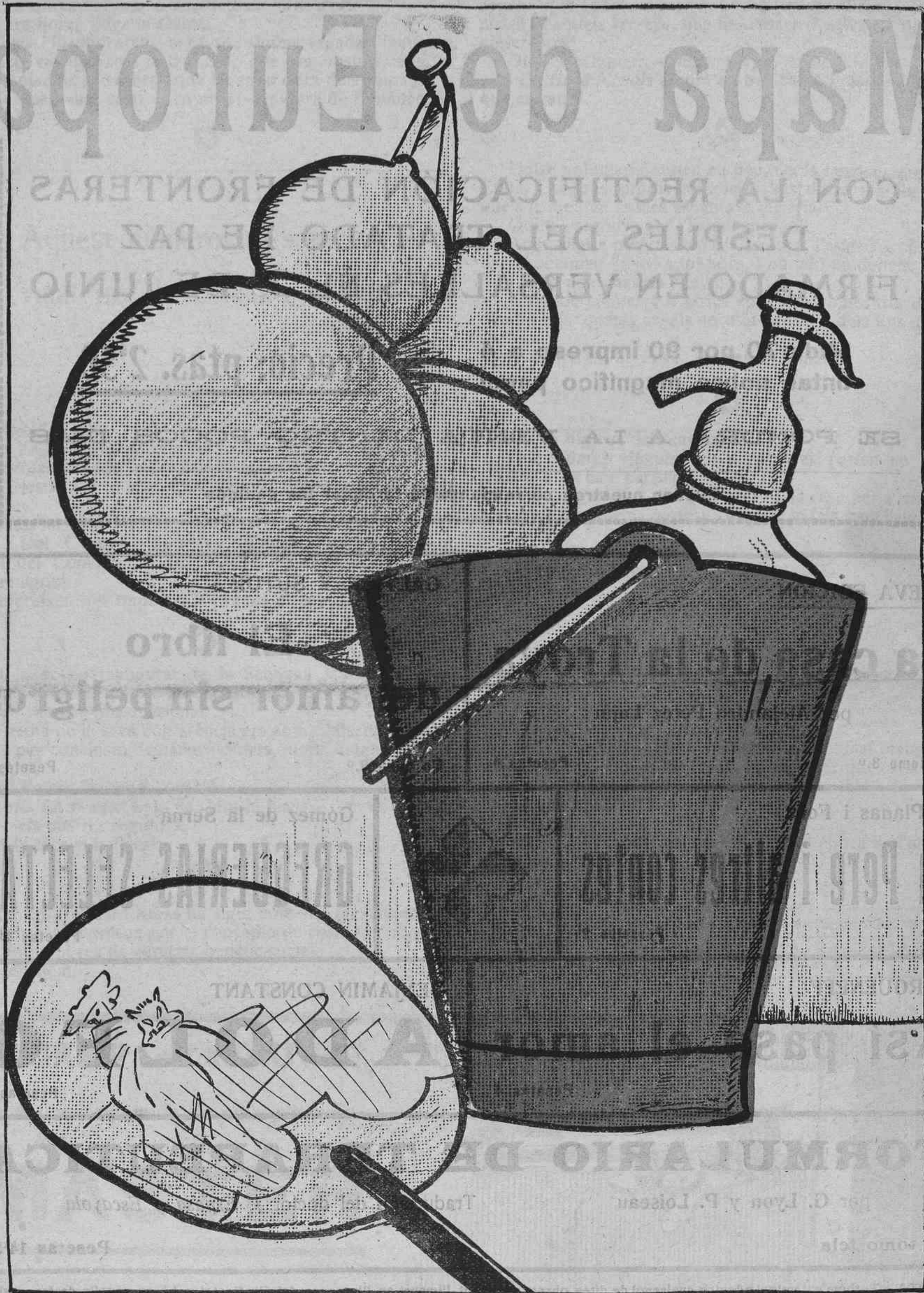
por G. Lyon y P. Loiseau

Traducción del doctor J. Espasa y Escayola

Un tomo tela

Pesetas 14'50

NOTA.—Tothom qui vulgui adquirir qualsevol de dites obres, remetent l'import en llurances del Gir Postal o bé en segells de franqueig al llibreter Antoni López, Rambla del Mig, 20, Barcelona, la rebrà a volta de correu, franca de ports. No responem d'extravíos, si no's remet, además, un ral per a certificat. Als corresponsals se'ls otorguen rebaixes.

BODEGÓ D'ESTIU

La política del dia